

Open inschrijving voor 29 maart en 17 april 2012
via www.beuk.nl/veranderkracht

COLOFON

De leerwerkdagen zijn een onderdeel van
Stedenbouw als veranderkracht,
een programma van Simon Franke / Trancity,
Dorien de Wit / De Beuk Organisatieadvies,
Enno Zuidema / Enno Zuidema Stedebouw en
Patrick van der Klooster en Arie Lengkeek /
AIR – het architectuurcentrum van Rotterdam.

In het programma verscheen in augustus 2011 het essay
'Tekenen voor de verandering'. In oktober 2011 vond de
conferentie 'Werken aan verbreed vakmanschap' plaats.
Download via www.trancity.nl/veranderkracht
het essay en het verslag van de conferentie.
Na de leerwerkdagen volgt onder andere nog
een tweede concluderend essay.

Stedenbouw als veranderkracht wordt mede mogelijk gemaakt
door het Stimuleringsfonds voor Architectuur.

AIR – het architectuurcentrum van Rotterdam,
De Beuk Organisatieadvies, Enno Zuidema Stedebouw
en Trancity organiseren:

STEDEN BOUW ALS VERANDER KRACHT

Twee Leerwerkdagen

Veel ontwerpers en professionals in de ruimtelijke disciplines
ervaren ongemak in de huidige praktijk: de opgaven en
de organisatie van de stedelijke ontwikkeling vragen om
andere vaardigheden. Effectief opereren in complexe
samenwerkingsprocessen in ruimtelijke ontwikkeling vraagt om
verbreed vakmanschap. Doordringen in de context van de opdracht
is essentieel. Om het ontwerp optimaal in te zetten is inzicht nodig
in veranderingsprocessen en in de dynamiek van alliantievorming.
Coauteurschap bij ontwikkelen en ontwerpen wordt een kwaliteit;
verleiden en betrekken is een kunst.

Stedenbouw als veranderkracht biedt met de leerwerkdagen
kennis, inzicht en vooral oefening in verbreed vakmanschap.

De leerwerkdagen bestaan uit twee dagen van elk drie dagdelen.
Inschrijving kan voor de beide dagen als geheel, maar ook
voor elke dag afzonderlijk. De leerwerkdagen staan open voor
individuele inschrijving en zijn ook 'in company' te boeken.

PRAKTISCHE INFORMATIE

IN COMPANY

De tweedaagse leerwerkdagen zijn 'in company' te organiseren voor gemeente, corporatie of voor een mix van professionals op lokaal niveau. In Rotterdam wordt bijvoorbeeld een groep samengesteld vanuit verschillende organisaties, die professioneel betrokken zijn bij de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Inhoudelijke aanpassing van het programma toegesneden op de plaatselijke situatie is mogelijk. Maximaal aantal deelnemers is 15. Kosten zijn € 15.000,- voor twee dagen. Een enkele dag voor € 8.500,- is ook mogelijk. Er wordt geen btw berekend en de bedragen zijn inclusief catering en locatie.

OPEN INSCHRIJVING

Op 29 maart en 17 april 2012 worden in het centrum van het land de beide leerwerkdagen georganiseerd voor individuele inschrijving op een afzonderlijke dag, of op de beide dagen.

Maximaal aantal deelnemers is 15 en de prijs is € 850,- voor een enkele dag en € 1.500,- voor de beide dagen. De dagen gaan door bij minimaal 10 deelnemers. Er wordt geen btw berekend en de bedragen zijn inclusief catering.

Annulering. Voor de individuele inschrijvers geldt dat tot vier weken voor aanvang de annulering kosteloos is; daarna betaalt u de helft van het inschrijfgeld.

INFORMATIE

Informatie over 'in company' en open inschrijving: Dorien de Wit / De Beuk
0227 594710
06 20135328

Aanmelden voor open inschrijving:
www.beuk.nl/
veranderkracht

ACHTERGROND

In stedenbouw en stadsontwikkeling voldoen oude werkverhoudingen niet meer en gebruikelijke competenties schieten tekort. In ongewisse planvorming zijn publieke en private ontwerpers, procesmanagers en opdrachtgevers dagelijks op zoek naar een nieuwe invulling van hun vak. Inhoudelijk gaat het om feitelijke kennis, maar ook om strategisch inzicht en de ontwikkeling van visies en waarden. In het proces draait het om inzicht in belangen en kennis van samenwerkingsvormen; in de eigen professionaliteit om houding en vaardigheden.

Concreet vinden we verbreed vakmanschap in een vijftal kernthema's, die najaar 2011 op de werkconferentie *Stedenbouw als Veranderkracht – Verbreed vakmanschap* zijn geïntroduceerd:

- Gedeeld leren, waarin niet het auteurschap, maar de werking van het ontwerp centraal staat
- Ontwerpen op drie niveaus, waarin onderscheid wordt gemaakt in het niveau van de opdracht, het achterliggende systeem en de maatschappelijke context
- De stad is van iedereen is het pleidooi om de bijdrage van de stedenbouw ook te betrekken op het publieke domein en op de maatschappelijke transformaties in zorg, onderwijs, welzijn, arbeid en cultuur
- Verbinden en vertalen stelt een open uitwisseling, waarin het vakmanschap van de één het aanbod is aan de ander, centraal
- Veranderlijke opgaven vraagt van de ontwerper om op zoek te gaan naar de achterliggende vraag en om bewustzijn te ontwikkelen voor externe en veranderlijke invloeden

De leerwerkdagen bieden een intensieve cursus om deze vijf thema's een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn van de beroepspraktijk van stedenbouwers in publieke en private dienst, van procesbegeleiders en gebiedsontwikkelaars, van opdrachtgevers en ieder ander die betrokken is bij stedelijke ontwikkeling.

**VERANDERKUNDE IN DE STEDENBOUW:
VAN INTUÏTIE NAAR INZICHT**

Stedenbouw is: ontwerpend omgaan met trage, grillige veranderingsprocessen. Als je zo naar stedenbouw kijkt, wat zijn dan de implicaties en welke perspectieven openen zich? Leerwerkdag A beziet de stedenbouw met een veranderkundige blik. Je wordt uitgedaagd de theorie te herkennen in je eigen praktijk, krijgt nieuwe vaardigheden aangereikt en reflecteert op je attitude als professional. Van intuïtie naar inzicht is van onbewust bekwaam naar bewust bekwaam.

Resultaten voor deelnemers:

- Inzicht in ruimtelijke opgaven als veranderprocessen met vele stakeholders en meervoudige doelen
- Weten met welke bijdrage je waarde toevoegt in het proces
- Onderscheid kunnen maken tussen soorten veranderprocessen
- Ontwikkelen van vaardigheden in betrekken, verbinden, beïnvloeden
- Kunnen kiezen voor en schakelen tussen diverse rollen van het ontwerpen
- Begrijpen en beheersen van interventiemogelijkheden: van intuïtie naar inzicht

- 09.00 Aankomst en ontmoeting. Uitwisselen ervaring en verwachting
- 10.00 Stedenbouw ontmoet veranderkracht. Een ochtendprogramma om de kaarten vanuit beide disciplines op tafel te leggen. Een theoretisch kader met onder andere Systeemtheorie en Kleurentheorie
Introducties door Enno Zuidema (vanuit de stedenbouw) en Dorien de Wit (vanuit de veranderkunde), waarbij in gesprek de herkenning in de eigen werkpraktijk wordt gezocht. In deelgroepen wordt met toepassing op een concrete casus geoefend.
- 12.30 Lunch
- 13.15 Actoren en stakeholders in beeld. 'De gebruiker centraal' – wat vraagt dat eigenlijk? Als instrument wordt een krachtenveld- en belangenanalyse aangeboden.
Na introductie toepassing op casus; vandaaruit naar benodigde vaardigheden professional.
- 16.00 Actoren en stakeholders in het spel. Inzicht is een ding, maar hoe zet je dat om in handeling? Hoe betrek je mensen, met respect voor hun positie en expertise? Hoe werkt een niet-lineair proces van onvoorspelbare en onbeheersbare complexiteit?
Verder met vaardigheden, betrekken op attitude professional in een confronterend intervisiegesprek.
- 17.00 Pauze, kop soep
- 17.30 Waarderen van onzekerheid en grilligheid. Eén ding in het verloop van veranderprocessen is voorspelbaar: het zal niet gaan zoals je voorspelt. Hoe herken je versneling en vertraging?
Introductie biedt instrumenten om het verloop van veranderprocessen te begrijpen en te bespelen. Uitnodiging om te verbinden met eigen praktijkvoorbeelden.
- 18.30 Eenvoudig maal
- 19.00 Ontwerp je proces. Het avondprogramma daagt uit om te spelen met de theorie en drie verschillende veranderprocessen te ontwerpen.
Een actuele casus staat centraal en vraagt om consequente uitwerking. Deelnemers presenteren elkaar een beredeneerd voorstel, collegiale intervisie met de cursusleiders.
- 20.30 Afronding. Ophalen resultaat van de dag: individueel en als groep / team. Leeropbrengst benoemen.
- 21.00 Afsluiting.

**COCREATIE: ONTWERPEND DENKEN
EN HANDELEN ALS BIJDRAGE**

De verandering van het auteurschap is het vertrekpunt van deze dag, die het ontwerpen als middel vooropstelt. De stedenbouw is niet de eerst of enig aangewezen als integrator en regisseur in het proces. Maar de stedenbouw levert wel ruimtelijk inzicht, versnelt het onderzoek en verbeeldt confronterende belangen. Leerwerkdag B gaat over het aanbod dat je vanuit de stedenbouw als professional kunt doen. Een nieuwe rol, waarin je openstaat voor cocreatie en acteert op verschillende niveaus van ontwerp.

Resultaten voor de deelnemers:

- Inzicht in de toepassingsmogelijkheden van de verschillende niveaus van ontwerpen bij opdrachtdefinitie en ontwerpstrategie
- Kennis van de vereisten van samenwerken in allianties en de eigen bijdrage daarin weten te definiëren
- Vaardigheden in het communiceren van de eigen toegevoegde waarde, in aansluiting op de belangen en behoeften van relevante stakeholders
- Uitbreiding van het beschikbare en te ontwikkelen procesinstrumentarium en ontwerpmethodieken

- 09.00 Aankomst en uitwisseling. Terug naar resultaten eerste leerwerkdag, ervaringen
- 09.30 Ontwerp werkt. Ontwerp als middel is krachtig en onderscheidend. Voorbij het auteurschap gaat het om de werking van een ontwerp: wat zet het in beweging? De ochtend biedt een theoretisch kader en praktische toepassing voor de drie niveaus waarop het ontwerp werkt. *Inleiding door Enno Zuidema: ontwerpen op drie niveaus: opgave, systeem, samenleving. Ervaringen met (co)auteurschap uitwisselen en analyseren, stelling nemen. Toepassen en gelaagd maken theoretisch model aan de hand van een casus werken aan ruimtelijke veranderingen; omgang met onzekerheden; werkorganisatie, en stedenbouwkundig instrumentarium.*
- 12.30 Lunch
- 13.30 Bouwen aan allianties. Samenwerken aan een opgave veronderstelt vakbekwaamheid als alliantiepartner. De middag biedt theorie over de dynamiek van allianties en samenwerking tussen een veelheid aan stakeholders. *Inleiding door Dorien de Wit, in gesprek theorie verder brengen naar de aard en meerwaarde van de ontwerpende professional in het bouwen aan allianties.*
- 15.30 Aanbod aan de ander. Dagelijks vakmanschap betekent ook voortdurend je bijdrage formuleren als aanbod aan de ander. Dat is communicatie: ben je in staat de belevingswereld van de ander te betreden? *Training communicatie met concrete casus, collegiale intervisie met de cursusleiders.*
- 17.00 Pauze, kop soep
- 17.30 Gereedschapskist vullen. Een open uitwisseling van instrumentarium en ontwerpmethodieken in de vakgemeenschap is nodig. Praktijkervaring van de deelnemers biedt een eerste set om de gereedschapskist te vullen. Instrumenten worden 'gelabeld' vanuit de theorie. *Deelnemers presenteren hun vooraf ingediende project.*
- 18.30 Eenvoudig maal
- 19.00 Gereedschapskist opruimen. Uitwerking van de gereedschapskist; welk instrumentarium leent zich voor welke interventies in de eigen praktijkvoorbeelden?
- 20.30 Afronding. Terug naar coauteurschap en cocreatie: Reflectie op nieuwe inzichten en de manier waarop de deelnemers daarmee aan de slag gaan.
- 21.00 Afsluiting.